Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Jaarwerkplan 2019

Doelen en activiteiten
Inspectie van het Onderwijs

Voorwoord

Goed onderwijs. Daar hebben alle leerlingen en studenten recht op. Goed onderwijs is de basis voor hun toekomst. Het is ook de basis voor de ontwikkeling van onze samenleving; niet alleen onze samenleving in economische zin – ons opleidingsniveau en onze welvaart – maar ook de samenleving die we willen zijn: open en vrij, met respect voor elkaar en voor onze democratische waarden.

In Nederland is het onderwijs vrij, behoudens het toezicht van de overheid. Zo staat het in de Grondwet. Aan ons de taak om dat toezicht inhoud te geven, op basis van de kaders die de overheid aan het onderwijs en aan het toezicht stelt. In dit Jaarwerkplan staat hoe we dat in 2019 willen doen.

Ons toezicht op besturen, scholen en opleidingen hebben we de afgelopen jaren vernieuwd. De besturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. Zij zijn dan ook ons eerste aanspreekpunt. Met ons toezicht willen we in de eerste plaats de basiskwaliteit borgen. Daarnaast willen we besturen en hun scholen en opleidingen stimuleren om de kwaliteit van hun onderwijs steeds verder te verbeteren. Als het goed is formuleren besturen, scholen en opleidingen hun visie en hun ambities, maken ze plannen en werken ze continu aan verbetering van hun onderwijs. In onze stimulerende rol willen we daarop aansluiten en daarover de dialoog aangaan. Bij dit alles willen we steeds blijven schaven aan ons toezicht, zodat we effectief zijn en blijven.

Via ons stelseltoezicht rapporteren we in bredere zin over de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Dat doen we deels op basis van informatie die we bij het toezicht op de instellingen verzamelen en deels op basis van gericht stelselonderzoek. We borduren bij onze keuzes in het stelseltoezicht voort op belangrijke thema's waarover we de afgelopen jaren hebben gerapporteerd, bijvoorbeeld kansengelijkheid, aansluitende leer- en schoolloopbanen, kwetsbare groepen leerlingen, schoolverschillen, leraren (kwaliteit, tekorten, werkdruk) en sturing op kwaliteit en continuïteit. We geven aan waar we risico's zien, wat aandacht behoeft. Tegelijkertijd laten we waar mogelijk ook goede voorbeelden zien en geven we aan wat wel en niet werkt.

We willen er met ons toezicht vooral aan bijdragen dat besturen, scholen en opleidingen hun rol pakken, dat ze hun autonomie waarmaken. Dit is van cruciaal belang, zeker na onze constatering in de laatste Staat van het Onderwijs dat de maatschappelijke opdracht van het onderwijs onder druk staat; dat de prestaties in het funderend onderwijs gestaag dalen of stabiel blijven en ongelijke kansen en schoolverschillen dreigen te worden versterkt door toenemende sociaaleconomische segregatie. Er is niet één enkele partij die de problemen kan oplossen. Cruciaal is een steviger gezamenlijk beeld van wat goed onderwijs is. Ook daaraan willen we bijdragen door knelpunten te agenderen en goede praktijken te laten zien.

In dit jaarwerkplan kijken we een jaar vooruit. Natuurlijk houden we daarnaast rekening met de actualiteit en met casuïstiek die om aanvullende actie vraagt. Dat hoort bij ons werk. Gaat het om forse nieuwe taken of opdrachten, dan zullen we opnieuw prioriteiten stellen.

We hebben allemaal baat bij goed onderwijs. En onze leerlingen en studenten hebben er recht op. Vanuit dit perspectief maken we onze keuzes. Effectief toezicht voor beter onderwijs. Samen met de besturen, scholen en opleidingen en met andere betrokkenen willen we werken aan continue verbetering van het onderwijs in Nederland.

Drs. Monique Vogelzang
Inspecteur-generaal van het Onderwijs
September 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Stelseltoezicht 6
2.1 Inleiding 7
2.2 De Staat van het Onderwijs en andere jaarlijkse rapportages 7
2.3 Dialoog en kennisdeling 7
2.4 Intersectorale thematische activiteiten in 2019 8
2.4.1 HRM-aanpak werkdruk leraren (po, vo, so) 8
2.4.2 Schoolverschillen en basis op orde (po, vo, so) 8
2.4.3 Perspectief op aansluitende leer- en schoolloopbanen (vo/mbo/ho) 9
2.4.4 Leerlingen met extra ondersteuning (po, vo, so, mbo) 9
2.5 Sectorale thema's 10
2.5.1 Primair onderwijs 10
2.5.2 Primair onderwijs en voortgezet onderwijs 11
2.5.3 Voortgezet onderwijs 11
2.5.4 Speciaal onderwijs 11
2.5.5 Middelbaar beroepsonderwijs 12
2.5.6 Hoger onderwijs 14
2.5.7 Financieel 14
2.5.8 Thema's waarop we samenwerken met andere inspecties 15

3. Instellingstoezicht 16
3.1 Inleiding 17
3.2 Vernieuwd instellingstoezicht in po, vo, so en mbo 17
3.3 Toezicht hoger onderwijs 18
3.4 Specifieke onderdelen van het instellingstoezicht 19
3.4.1 Vroegscholen en voorscholen 19
3.4.2 B2- en B3-scholen (niet bekostigd onderwijs) 19
3.4.3 Toezicht op internationale en Europese scholen 19
3.4.4 Samenwerkingsverbanden passend onderwijs 20
3.4.5 Centrale toetsing en examinering in vo en mbo 20
3.4.6 Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) 20
3.4.7 Nederlandse scholen in het buitenland 20
3.4.8 (Programmatische) handhaving van wet- en regelgeving 20
3.5 Rapporteren over het instellingstoezicht 21
3.6 Toezicht op kwaliteitsborging door andere partijen 21
3.6.1 Algemene typering 21
3.6.2 Toezicht op kinderopvang 21
3.6.3 Toezicht op werkzaamheden instellingsaccountants 22

4. Hoe werkt de inspectie samen in het toezicht? 23
4.1 Inspectieraad 24
4.2 Toezicht Sociaal Domein (TSD) 24
4.3 Vide 24
4.4 NVAO en CDHO 24
4.5 Samenwerking bij het opsporen van strafbare feiten 25
4.6 Academische werkplaatsen en samenwerking met de wetenschap 25
4.7 Samenwerking met de Autoriteit Persoonsgegevens 25
4.8 Internationale samenwerking 25
4.8.1 Samenwerking met inspecties in het buitenland 25

5. Wat zijn de overige taken van de inspectie? 27
5.1 Vertrouwensinspecteur 28
5.2 Wob-verzoeken, uitvoeringstoetsen, adviezen en ontheffingen 28
5.3 Vragen van publiek en instellingen 28

6. Budget en capaciteit 29

1. Inleiding

Onze samenleving moet erop kunnen vertrouwen dat de kwaliteit van het onderwijs in Nederland goed is. Als inspectie bewaken en stimuleren we dat. Waar het om gaat is dat ons onderwijsstelsel er voor alle leerlingen en studenten in slaagt de kernfuncties van onderwijs te realiseren: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.

We bewaken de basiskwaliteit en de financiële continuïteit van scholen en opleidingen. Dit doen we door toezicht op de naleving van de wettelijke voorschriften die voor besturen, scholen en opleidingen gelden. Daarnaast stimuleren we dat besturen en scholen zich waar mogelijk verbeteren. Het grootste deel van onze capaciteit besteden we aan dit instellingstoezicht. Ook informeren we de ministers als we knelpunten in wet- en regelgeving of het stelsel signaleren. En we dragen bij aan het oplossen van belangrijke vraagstukken in het onderwijsstelsel. Anders gezegd: we laten zien wat er goed gaat en wat er beter kan; landelijk, regionaal en bij individuele instellingen. Afhankelijk van de vraag die aan de orde is, bepalen we onze aanpak. Daarbij staat het effect van ons toezicht voorop. Jaarlijks rapporteren we over de staat van het onderwijs in Nederland.

Jaarlijks voeren we circa 3.000 onderzoeken uit, het grootste deel bij besturen en hun scholen in het kader van ons instellingstoezicht. Over deze onderzoeken brengen we rapporten uit die we op onze website publiceren. Ook ons stelselonderzoek leidt tot rapporten. Daarnaast zoeken we andere vormen om onze bevindingen over zaken die we in het onderwijsstelsel signaleren op een effectieve manier te delen en te bespreken, bijvoorbeeld in congressen en in rondetafelgesprekken.

We werken actief samen met andere toezichthouders, wetenschap en internationale partners. We willen eraan bijdragen dat het onderwijsveld, beleidsmakers en politiek gericht kunnen werken aan verbetering van de onderwijskwaliteit.

De afgelopen jaren hebben we ons toezicht op de afzonderlijke instellingen vernieuwd. Formeel is ons vernieuwde toezicht op 1 augustus 2017 ingegaan. De besturen van de scholen en opleidingen zijn ons eerste aanspreekpunt; zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs. We waarborgen de basiskwaliteit van het onderwijs. Daarnaast stimuleren we de besturen en hun scholen te werken aan betere kwaliteitszorg en betere onderwijskwaliteit. Waar mogelijk sluiten we aan op de eigen ambities van besturen en hun scholen of instellingen. Intussen blijven we vierjaarlijks alle scholen in het funderend onderwijs bezoeken. Uiteraard evalueren we onze nieuwe werkwijze; in 2020 zal het onderzoek van de Radboud Universiteit naar de effecten van het vernieuwd toezicht beschikbaar zijn.

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte III is het vernieuwde toezicht nadrukkelijk bevestigd. In de onderwijsparagraaf krijgt de rol van de Inspectie van het Onderwijs op een aantal plekken specifieke aandacht. Het gaat dan onder andere over toezicht op thuisonderwijs, het bij de beoordeling van scholen rekening houden met de eventuele aanwezigheid van veel zorgleerlingen, de komende aanscherping van de burgerschapsopdracht aan het onderwijs die meer duidelijkheid moet geven en een scherpere toetsing door de inspectie mogelijk moet maken, en de inzet op meer ruimte voor nieuwe scholen met toetsing vooraf op een aantal wettelijke deugdelijkheidseisen. De inspectie bereidt zich op deze ontwikkelingen voor.

In de hoofdstukken 2 en 3 van dit jaarwerkplan beschrijven we het stelseltoezicht respectievelijk het instellingstoezicht, twee zaken die overigens nauw met elkaar verbonden zijn en in elkaar overlopen. Het instellingstoezicht levert immers informatie op die relevant is voor het beeld van het onderwijsstelsel en is daarnaast vaak aanleiding om nader onderzoek op stelselniveau te doen. Aan het stelseltoezicht wijden we in dit jaarwerkplan de meeste tekst. Dat heeft te maken met het feit dat we in het kader van dit stelseltoezicht jaarlijks een aantal gerichte keuzes maken, voortbordurend op zaken die we de afgelopen jaren hebben onderzocht en geconstateerd. Deze keuzes willen we in ons jaarwerkplan graag goed toelichten.

In hoofdstuk 4 laten we zien hoe we met andere partijen samenwerken, nationaal en internationaal. Hoofdstuk 5 beschrijft enkele specifieke taken van de inspectie en in hoofdstuk 6 ten slotte gaan we kort in op wat het toezicht kost.

2. Stelseltoezicht

Met haar stelseltoezicht rapporteert de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op het niveau van het stelsel. Dat doet de inspectie deels op basis van informatie die zij bij het toezicht op de instellingen verzamelen en deels op basis van gericht thematisch onderzoek. De inspectie wil de onderwijskwaliteit niet alleen in kaart brengen, maar vooral ook bevorderen, door te laten zien wat werkt en wat niet werkt.

2.1 Inleiding

Met ons thematisch onderzoek willen we in kaart brengen in hoeverre het onderwijsstelsel erin slaagt de eerder genoemde kernfuncties van het onderwijs te realiseren. We willen dit met ons thematisch onderzoek vooral ook bevorderen, door te laten zien wat werkt en wat niet werkt. We verzamelen informatie uit de onderwijspraktijk via onze onderzoeken bij besturen en op scholen en opleidingen. We gebruiken zoveel mogelijk bestaand materiaal, eigen materiaal of onderzoeksmateriaal van anderen. Waar nodig doen we aanvullend en breder onderzoek. Vervolgens analyseren en beoordelen we deze informatie. We proberen verklaringen te vinden, rapporteren, brengen goede voorbeelden in kaart en gaan actief de dialoog aan met betrokkenen.

Bij onze programmering sluiten we, waar mogelijk, aan bij bestaande studies en adviezen. We werken actief samen met het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) en andere onderzoeksinstituten. Ook werken we samen met de wetenschap in een aantal zogeheten Academische werkplaatsen (zie paragraaf 4.6). Jaarlijks overleggen we met de Onderwijsraad.

Met de thema's die we kiezen borduren we voort op de zaken die we de afgelopen jaren hebben onderzocht en geconstateerd. Het gaat om thema's die liggen op het terrein van het bereikte niveau, het onderwijsproces, de sturing door besturen en schoolleiders en de context waarin het onderwijs plaatsvindt. Meer concreet gaat het om thema's als kansengelijkheid, schoolverschillen, de flexibiliteit van het stelsel, passend onderwijs, leraren en professionalisering, sociale kwaliteit en de motivatie van leerlingen. Onze keuzes komen tot stand mede op basis van overwegingen die wij meenemen uit het overleg dat we door het jaar heen voeren met het ministerie van OCW over de relatie tussen beleid en toezicht.

De beschrijving van de gekozen thema's is in het Jaarwerkplan soms nog tamelijk algemeen. Nadere uitwerking vindt de komende periode plaats. Dat kan betekenen dat bepaalde thema's een specifieke focus zullen krijgen die nog niet direct is af te leiden uit de tekst in dit jaarwerkplan. Hierbij kan specifieke, actuele casuïstiek die in bredere zin vragen oproept een rol spelen.

2.2 De Staat van het Onderwijs en andere jaarlijkse rapportages

Staat van het onderwijs
In april 2019 zullen we rapporteren over de staat van het onderwijs aan de minister van OCW en de minister voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en media. De beide ministers bieden het verslag vervolgens namens de regering aan de Staten-Generaal aan. De Staat van het Onderwijs behandelt de kwaliteit van het Nederlandse onderwijsstelsel en de manier waarop met name de instellingen daaraan bijdragen. Waar mogelijk en zinvol vergelijken we onze bevindingen met die van andere landen en plaatsen we onze bevindingen in een meerjarige context.

Andere jaarlijkse rapportages
Behalve over de staat van het onderwijs, zullen we in 2019 rapporteren over de financiële staat van het onderwijs en over de wijze waarop gemeenten hun wettelijke taken op het gebied van kinderopvang uitvoeren. Dat doen we in de Financiële staat van het onderwijs resp. het Landelijk rapport kinderopvang.

2.3 Dialoog en kennisdeling

We willen actief bijdragen aan dialoog en kennisdeling in het onderwijs. daarom organiseren we bij het verschijnen van de Staat van het Onderwijs in april een congres over de belangrijkste ontwikkelingen en mogelijke oplossingen voor knelpunten. Ook zijn er regelmatig conferenties, rondetafelgesprekken en regiobijeenkomsten rond specifieke thema's. Via internet en social media, deelname aan discussiebijeenkomsten en onderwijsconferenties doen we aan kennisdeling en -verwerving. Periodiek brengen we nieuwsbrieven uit voor de verschillende onderwijssectoren.

Waar mogelijk gebruiken we onderzoek van derden. We stimuleren dit ook, bijvoorbeeld door data beschikbaar te stellen, studies te begeleiden of daar zelf in te participeren. Rond enkele vraagstukken werken we structureel samen met universiteiten, onder andere in de vorm van leerstoelen en academische werkplaatsen (zie paragraaf 3.5).

2.4 Intersectorale thematische activiteiten in 2019

Voor 2019 hebben we een aantal thema's bepaald die we (nader) willen onderzoeken. We hebben onze keuzes gemaakt op basis van ons beeld van het onderwijsstelsel en voortbouwend op de onderwerpen die we de afgelopen jaren hebben geagendeerd, zoals kansengelijkheid, aansluitende leer- en schoolloopbanen, kwetsbare groepen leerlingen, schoolverschillen, leraren (kwaliteit, tekorten, werkdruk) en sturing op kwaliteit en continuïteit. Het gaat om een viertal intersectorale thema's (thema's die we niet vanuit een specifieke sector, maar primair vanuit het thema aanvliegen) en een aantal sectorale thema's.
In deze paragraaf komen de intersectorale thema's aan de orde:

- HRM-aanpak van werkdruk leraren;
- Schoolverschillen en basis op orde;
- Perspectief op aansluitende leer- en schoolloopbanen;
- Leerlingen met extra ondersteuning.

2.4.1 *HRM-aanpak werkdruk leraren (po, vo, so)*

De (hoge) werkdruk van leraren is een thema dat in de media en ook in beleid en onderzoek veel aandacht krijgt. Het gaat om een weerbarstig vraagstuk, het is niet mogelijk om één oorzaak aan te wijzen. Een van de oplossingsrichtingen is dat scholen meer aandacht hebben voor strategisch HRM-beleid.

Onze centrale onderzoeksvraag is: draagt strategisch HRM-beleid van scholen bij aan werkdrukvermindering van leraren (hoe ziet het er uit, welk effect heeft het?) en onder welke voorwaarden vindt dit plaats? Onze insteek is dat we onderzoek doen naar de (hoge) werkdruk als risico voor de kwaliteit van het onderwijs.

Met ons onderzoek willen we bevorderen dat besturen, schoolleiders en medewerkers waar nodig met elkaar een professionele dialoog voeren over de analyse en de aanpak. We zijn in dit kader met name ook op zoek naar scholen waar schoolleiders zicht hebben op de werkdruk van hun leraren en hierop vanuit het strategisch HRM-beleid adequate maatregelen treffen. We willen inzicht krijgen in de invloed van werkdruk op risico's voor onderwijskwaliteit.

In ons onderzoek sluiten we zoveel mogelijk aan op de activiteiten en aandachtspunten van de betrokken organisaties bij het thema werkdruk en psychosociale arbeidsbelasting, zoals die ter sprake kwamen in het bestuurlijk overleg over dit thema met de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de sectororganisaties (primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo) en vakbonden (AOb, CNV en AVS).

2.4.2 *Schoolverschillen en basis op orde (po, vo, so)*

Nederlandse scholen verschillen sterk in de gemiddelde prestaties van hun leerlingen. Nederland is koploper op het punt van schoolverschillen, zo blijkt uit internationale studies. Opvallend is dat kenmerken van leerlingen slechts een deel van de schoolverschillen verklaren. Ook tussen scholen met vergelijkbare leerlingenpopulaties zijn de verschillen groot. We weten nog niet goed wat de schoolverschillen veroorzaakt.

Onze centrale vraag in deze onderzoekslijn is daarom: welke verklaringen zien we in de praktijk voor de verschillen tussen scholen in de gemiddelde prestaties van leerlingen in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs? We gaan een typologie van scholen maken en vervolgens met kwalitatief onderzoek inzoomen op mogelijke verklaringen. Zo willen we meer zicht krijgen op de oorzaken van schoolverschillen in de verschillende

contexten waarin de scholen opereren. Daarbij komen ook de volgende vragen aan de orde. Hoe stabiel zijn de schoolverschillen over de tijd? Doen scholen het op meerdere onderdelen goed of juist slecht? Is er misschien sprake van een *trade-off* binnen scholen? Gaat het hier om keuzes, kwaliteitsverschillen, leraren, leerlingenkenmerken of het curriculum?

Meer inzicht in de oorzaken van schoolverschillen is nodig voor de waarborging en stimulering van de kwaliteit van het onderwijs over de hele linie en daarbij voor het tegengaan van ongewenste school verschillen. Het biedt een betere basis voor effectief beleid en toezicht.

2.4.3 Perspectief op aansluitende leer- en schoolloopbanen (vo/mbo/ho)

Het is belangrijk dat leerlingen/studenten bij de overstap tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs zo min mogelijk overlap, breuken of lacunes in het leerproces ervaren. Scholen en opleidingen werken vanuit diverse invalshoeken aan doorlopende leerlijnen die voor een betere aansluiting zorgen. We willen onderzoeken of dit voldoende is of dat er meer voor nodig is om voor een goede aansluiting te zorgen. Zo speelt de vraag of leerlin-gen in het voortgezet onderwijs voldoende worden voorbereid op het vervolgonderwijs, gelet op bijvoorbeeld de achterblijvende rendementen in het vervolgonderwijs.

De centrale vraag in deze onderzoekslijn is: welke knelpunten zien we in de aansluiting in leer- en schoolloopbanen en welke oplossingsrichtingen zijn er?
Met ons onderzoek willen we meer inzicht verschaffen en bijdragen aan het denken over betere aansluitende leer- en schoolloopbanen.

2.4.4 Leerlingen met extra ondersteuning (po, vo, so, mbo)

Nederland investeert extra in leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben. Dit gebeurt op diverse plaatsen in het onderwijsstelsel, vanuit beleid gericht op meer inclusief onderwijs, goede ondersteuning, het voorkomen van uitval en soepele overgangen. Desondanks zien we dat leerlingen met (extra) ondersteuningsbehoefte nog regelmatig problemen hebben in het onderwijs en in de aansluiting op een vervolgplek, in het onderwijs, op de arbeidsmarkt of bijvoorbeeld in de dagbesteding. Over de kwaliteit van de ondersteuning in de dagelijkse praktijk weten we betrekkelijk weinig.

De centrale vraag in deze onderzoekslijn is: krijgen leerlingen met (extra) ondersteuningsbehoefte de ondersteuning die hen helpt bij een succesvolle schoolloopbaan en perspectief op werk? We willen uitspraken kunnen doen over de effecten van passend onderwijs op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het onderwijsleerproces.

Het betreft hier een samenstel van onderzoeken in de verschillende sectoren, met een gecoördineerde aanpak, waarbij we door de sectoren heen verschillende accenten leggen rondom leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Vanuit het mbo is in 2017 een estafetteonderzoek gestart waarbij we vooral kijken naar de doorstroom van de leerlingen naar arbeidsmarkt en de in- en uitstroom in en vanuit voortgezet speciaal onderwijs (vso) en speciaal onderwijs (so). In het primair onderwijs en speciaal onderwijs onderzoeken we de kwaliteit van de ondersteuning in relatie tot de gedefinieerde basisondersteuning. In het voortgezet onderwijs gaan we de doorstroom praktijkonderwijs/vmbo basis naar entreeopleidingen onderzoeken.

2.5 Sectorale thema's

Naast de sectoroverstijgende onderzoeken doen we een aantal onderzoeken vanuit de verschillende sectoren, soms in twee sectoren.

2.5.1 *Primair onderwijs*

Vervolg stimulerend onderzoek 'op naar vo!'
We hebben de afgelopen jaren ervaring opgedaan met stimulerend onderzoek naar de overgang van po naar vo. Scholen geven aan veel te hebben aan dit onderzoek. We hebben een webapplicatie ontwikkeld, waarmee schoolteams in gesprek kunnen gaan over hoe zij leerlingen adviseren richting het vo. We zien goede mogelijkheden om bijvoorbeeld over de druk van ouders bij de advisering stimulerende gesprekken te voeren. In de zomer van 2019 zullen we over eventueel nieuw onderzoek beslissen.

Curriculum
Over het gerealiseerde curriculum in het funderend onderwijs weten we betrekkelijk weinig. Scholen hebben een grote autonomie in het bepalen van hun aanbod en kunnen daardoor behoorlijk van elkaar verschillen. We willen voor het primair onderwijs komen tot meer zicht op het geplande (op methoden gebaseerde) curriculum en het feitelijk aangeboden curriculum. Welke keuzes maken scholen en wat is daarvan het effect?

Pilots Voor- en vroegschoolse educatie / Kinderopvang
Bij een aantal gemeenten onderzoeken we hoe de verschillende stakeholders sturen op de kwaliteit van de voorschoolse educatie en de kinderopvang. Dit doen we in de vorm van pilots. Voor de zomer (2018) hebben we hier drie gemeenten bij betrokken, na de zomer betrekken we hier dertien gemeenten bij. Onderdeel van de aanpak zijn bezoeken aan gemeenten en locaties, en deskundigheidsbevordering bij GGD-inspecteurs. In het voorjaar van 2019 volgt de rapportage en vindt overleg plaats met de ministeries van OCW en SZW over de mogelijkheden die deze aanpak biedt voor de toekomstige inrichting van het toezicht. Daarbij worden ook de VNG en GGD GHOR betrokken.

Nulmeting kwaliteit van locaties voor voorschoolse educatie
We gaan in de tweede helft van 2019 een nulmeting uitvoeren van de kwaliteit van voorschoolse locaties. We zullen ongeveer 250 bezoeken doen om tot een representatief beeld te komen. Daarnaast willen we een beeld geven van de aansluiting tussen de voor- en vroegschoolse educatie op basis van onderzoek bij circa 75 vroegscholen.

Peil.onderzoek
In dit doorlopende onderzoeksprogramma brengen we voor diverse inhoudsgebieden de ontwikkelingen in het aanbod van scholen en de resultaten van de leerlingen aan het eind van basisonderwijs en speciaal basisonderwijs in kaart. In 2019 verschijnt naast de jaarlijkse meting taal en rekenen 2017/2018 de rapportage van de peilingen Engels einde basisonderwijs en mondelinge taalvaardigheid einde speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs (voormalig cluster 4). Verder voeren we de peiling schrijfvaardigheid uit en begeleiden we de uitvoering van Peil. onderzoek rekenen en wiskunde.

SBO/Nieuwkomers
Tijdens de vierjaarlijkse bezoeken aan besturen bezoeken we altijd de scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) en nieuwkomersvoorzieningen type 1 en 2 voor een verificatieonderzoek.

2.5.2 *Primair onderwijs en voortgezet onderwijs*

Fries
Met de provincie Fryslân is afgesproken dat we in 2019 onderzoek zullen doen naar de kwaliteit van het onderwijs in het Fries in po en vo, nu onder regie van de provincie Fryslân werk is gemaakt van een zo breed mogelijke invoering van een genormeerd leerlingvolgsysteem. Met ons onderzoek willen we het beeld van de kwaliteit van het onderwijs in het Fries in po en vo actualiseren. Ook willen we in kaart brengen in welke mate de Friese schoolbesturen zicht hebben en sturen op de kwaliteit en verdere ontwikkeling van het Fries op hun scholen (conform het opgestelde taalplan Frysk).

Lokale Educatieve Agenda van gemeenten en schoolbesturen
We gaan onderzoeken in hoeverre gemeenten en schoolbesturen de doelen, die in de Lokale Educatieve Agenda (LEA) zijn afgesproken, behalen. In de LEA maken gemeenten en schoolbesturen en ook kinderopvangorganisaties afspraken over het voorkómen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden. Basis voor ons onderzoek is een vragenlijst die we uitzetten onder gemeenten. Deze vragenlijst combineren we met de vragenlijst over voor- en vroegschoolse educatie. Op basis van de uitkomsten zullen we enkele (goede) voorbeelden uitwerken. We rapporteren hierover in de tweede helft van 2019.

2.5.3 *Voortgezet onderwijs*

Centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE)
In 2016 onderzochten we de kwaliteit van de afname van het centraal schriftelijk en praktisch examen (cspe) in het vmbo-b. In 2008 en 2013 deden we soortgelijk onderzoek. In het algemeen zien we een positieve ontwikkeling. We hebben enkele bijeenkomsten georganiseerd waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn besproken met de VO-raad, de AOC Raad, de Stichting Platforms VMBO, het College voor Toetsen en Examens en het ministerie van OCW. Met deze partijen is afgesproken dat zij met een pakket maatregelen komen om de afnamepraktijk (verder) te verbeteren. In het voorjaar van 2019 zullen we 90 praktische examens bezoeken en zullen we nieuwe bijeenkomsten beleggen met de betrokken partijen.

Strategisch HRM
Naast het intersectorale onderzoek dat we doen naar de HRM-aanpak van de werkdruk bij leraren, onderzoeken we in hoeverre besturen en scholen in het vo werk maken van strategisch HRM. Meer concreet is de onderzoeksvraag in hoeverre besturen en scholen beleid voeren waarbij leraren en schoolleiders verantwoordelijkheid krijgen en nemen voor hun eigen ontwikkeling, passend binnen de visie en kaders van het (onderwijskundig) beleid van de school. We zullen op 30 scholen gesprekken voeren over strategisch HRM.

2.5.4 *Speciaal onderwijs*

Instroom in het speciaal onderwijs (jonger dan 12 jaar)
Na de invoering van passend onderwijs zagen we een daling van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. Die daling stagneert; in het schooljaar 2017/18 was op de teldatum (1 oktober 2017) zelfs een toename te zien. Dit komt overeen met wat wij in het veld signaleren. De scholen voor speciaal onderwijs klagen over een verzwaring van de problematiek van de leerlingen die tussentijds instromen.

We gaan op 30 scholen onderzoeken waar de leerlingen, die uit het regulier onderwijs komen, vandaan komen, en waar de handelingsverlegenheid van het regulier onderwijs zit. Tevens kijken we naar de inspanningen die het speciaal onderwijs moet leveren om deze tussentijdse instroom op te vangen. De resultaten dienen als input voor de Staat van het Onderwijs die in 2020 uitkomt.

Onderwijs en zorg
Veel leerlingen in het speciaal onderwijs hebben zorg nodig onder onderwijstijd. Dit vindt in diverse vormen plaats. Er zijn instellingen die onder één bestuur onderwijs en zorg combineren. Ook zijn er vormen van bij DUO vastgelegde samenwerking tussen onderwijs en zorg die residentiële inschrijving van leerlingen mogelijk maken. Ten slotte zijn er besturen die de zorg voor de leerlingen moeten inkopen.

In 2019 zullen we, aansluitend bij het regeerakkoord (de wens tot verbetering van de situatie voor leerlingen met een ernstige meervoudige beperking) en de beleidsontwikkeling bij OCW en VWS, knelpunten inventariseren wat de zorg onder onderwijstijd betreft. We zullen gesprekken hebben en observaties doen bij scholen waar sprake is van forse knelpunten. Met samenwerkingsverbanden zullen we spreken over de gevolgen van beleid op onder meer het gebied van verschuiving van financiële middelen van speciaal naar regulier onderwijs. We zullen deelnemen aan bestuurlijk overleg, bijvoorbeeld met gemeenten. We werken in dit kader samen met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd i.o.

Governance bij de samenwerkingsverbanden
Aansluitend bij het regeerakkoord, de evaluatie van passend onderwijs en van de samenwerkingsverbanden (het laatste door de NRO) willen we onderzoeken welke verschillen we zien in de governance bij de samenwerkingsverbanden en of deze verschillen te ordenen zijn in verschillende typeringen. Het begrip governance hanteren we in de zin van het geheel van de aansturing en de gemaakte keuzes; de sturing door het bestuur, het interne toezicht en de verantwoordelijkheid voor uitvoering en resultaten van het samenwerkingsverband in zijn geheel. De resultaten van het onderzoek dienen als input voor de Staat van het Onderwijs die in 2020 uitkomt. Daarnaast brengen we mogelijk een eindrapport en één of meer deelrapportages uit.

Arbeidsparticipatie na het verlaten van het voortgezet speciaal onderwijs
Jongeren die het voortgezet speciaal onderwijs (vso) doorlopen hebben, krijgen minder snel dan voorheen een uitkering. Dit betekent dat er een zwaarder beroep op het onderwijs wordt gedaan om deze jongeren voor te bereiden op een arbeidsplek. In 2019 starten veertien proeftuinen en leertrajecten van de betrokken departementen, in samenwerking met de VNG.
In 2019 doet het Toezicht Sociaal Domein (TSD) onderzoek naar de participatie in de samenleving van jongeren zonder startkwalificatie. Bij dit onderzoek 'participatie zonder startkwalificatie' is de Inspectie van het Onderwijs leidend.

2.5.5 *Middelbaar beroepsonderwijs*

Audits: versterking kwaliteitsborging
Ons toezicht is erop gericht dat besturen en scholen hun kwaliteitszorg verder ontwikkelen. Goede kwaliteitszorg is immers cruciaal voor duurzame borging en verbetering van de onderwijskwaliteit. Uit ons toezicht blijkt dat de kwaliteit van de audits verbeterd kan worden conform de WEB-vereisten in artikel 1.3.6. We willen dit stimuleren door op stelselniveau de verschijningsvormen van de audits (instellings- en opleidingsaudits) te beschrijven in relatie met de vereisten van artikel 1.3.6. WEB en een handreiking op te stellen en te bespreken met het Kwaliteitsnetwerk MBO en andere netwerken. Vervolgens willen we stimulerende activiteiten ondernemen om de kwaliteit van de auditsystematiek op stelselniveau te versterken.

Governance Raad van Toezicht-College van Bestuur
Bij het bestuur van een mbo-school heeft het College van Bestuur (CvB) een sturende en de Raad van Toezicht (RvT) een controlerende rol. Zo werken zij samen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen met de daarvoor beschikbare middelen. Voor het vertrouwen in een mbo-school is van belang dat men hierover transparant communiceert en verantwoording aflegt. De formele verhoudingen tussen CvB en RvT zijn vaak goed geregeld. Tegelijkertijd is het adequaat opereren binnen die verhoudingen een leerproces dat tijd vergt. We gaan verkennen in hoeverre de RvT's in staat zijn hun rol als intern toezichthouder in te vullen en hoe zij hun rol ziet ten opzichte van het CvB en de externe toezichthouder.

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
De arbeidsmarkt verandert voortdurend als gevolg van technologische, sociaal-culturele en economische ontwikkelingen. Dit vraagt om beroepsonderwijs dat daar snel op inspeelt en veel aandacht besteedt aan innovatie.
We willen een verkenning doen vanuit twee invalshoeken: 1) de flexibilisering van de arbeidsmarkt voor met name mbo'ers die net starten met werken, al dan niet in het kader van een duaal leertraject, en 2) veilig en gezond (leren) werken in het mbo en de leerbedrijven. Als dat mogelijk is, willen we dit onderzoek doen in samenwerking met de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, om elkaar te versterken en meer effect te sorteren. Ons beider toezicht heeft raakvlakken als het gaat over jonge mensen die vanuit het beroepsonderwijs in bedrijven al werkend het vak leren.

Maatwerk en investeringen in docentkwaliteit
Het mbo zit in een fase van continue verandering, deels politiek ingegeven, en versterkt door de ontwikkeling van nieuwe technologieën, het snel veranderende werkveld en de eisen die het vervolgonderwijs stelt. De vraag naar flexibilisering en maatwerk neemt toe. Dit vraagt veel deskundigheid van de onderwijsteams. We gaan onderzoeken welke investeringen scholen doen om hun docenten hiervoor toe te rusten.

Mbo niveau 2
Voor een beperkte groep jongeren blijkt een startkwalificatie, een vervolgopleiding of een baan niet haalbaar, ondanks inspanningen van henzelf, ouders, onderwijs, gemeenten, zorg en andere betrokkenen. We zagen dit bij de studenten van entreeopleidingen en we zien dit ook bij de niveau 2-studenten. In vervolg op ons onderzoek naar de entreeopleidingen, niveau 1, willen we in beeld brengen hoe het stelsel functioneert waar het gaat om het bieden van extra ondersteuning en kansen aan deze (groepen) leerlingen. Waar functioneert het goed, waar zien we knelpunten en welke (groepen) studenten profiteren hiervan of zijn juist de dupe?

Toegankelijkheid mbo
Op basis van de wet inzake de vroegtijdige aanmelddatum en het toelatingsrecht mbo hebben studenten met de juiste vooropleiding met ingang van het studiejaar 2018-2019 het recht om toegelaten te worden tot de mbo-opleiding van hun keuze. Dit is van belang voor de verbetering van de overgangen tussen vo, mbo en ho. Wij volgen de ontwikkelingen rond de invoering van het toelatingsrecht. Op basis van de inventarisatie van vragen en signalen van studenten brengen we de effecten in kaart. Afhankelijk van de uitkomsten zullen we bepalen of we een themaonderzoek doen over dit onderwerp.

Examenkwaliteit in het mbo
De examenkwaliteit in het mbo blijft een punt van zorg. We willen kwaliteitsverbetering stimuleren en tevens bevorderen dat de examencommissies een sterkere rol krijgen. We willen een representatief beeld geven van de kwaliteit van de examinering en diplomering. Daartoe onderzoeken we in 2018/2019 net als in 2017/2018 de examenstandaarden. We rapporteren over dit onderzoek in de Staat van het Onderwijs (2020). We breiden dit onderzoek in 2018-2019 uit met onderzoek van de standaarden Didactisch handelen en de Beroepspraktijkvorming.
We willen het onderzoek naar deze standaarden vervolgen in 2019-2020 en zo dakpansgewijs een representatief beeld geven van de kwaliteit van het didactisch handelen en de beroepspraktijkvorming.

VAVO en Educatie
Tijdens de vierjaarlijkse onderzoeken, onderzoeken we risicogericht VAVO en stelselmatig Educatie opleidingen.

2.5.6 *Hoger onderwijs*

We onderzoeken in 2019 drie thema's. De definitieve vormgeving vindt plaats in overleg met onze stakeholders; onze bevraging zal worden vastgelegd in de jaarlijkse informatieafspraak tussen VSNU, VH, OCW en inspectie.

Nieuw aanbod
Er is een maatschappelijke en politieke vraag om meer maatwerk, flexibilisering en korte trajecten in het hoger onderwijs. Voorbeelden zijn de Associate degree als zelfstandige opleiding, deeltijdstudie, versnelde trajecten, de pilots flexibilisering en het vermarkten van (delen van) geaccrediteerde opleidingen. Tegelijkertijd worden er wel vraagtekens geplaatst bij de kwaliteit van de informatie over en het niveau van het nieuwe aanbod. We willen onderzoek doen naar de context van het nieuwe aanbod (de vraag, de wettelijke (on)mogelijkheden, de toegevoegde waarde voor de instroom in en toegankelijkheid van het hoger onderwijs en de organisatie van de accreditatie), de sturing (overwegingen, geldstromen en communicatie), het onderwijsproces (eigenaarschap van opleidingen, uitvoeringsvarianten en rechtsbescherming studenten) en het bereikte niveau (inclusief de borging daarvan).

Internationalisering
Het aantal internationale studenten en Engelstalige opleidingen neemt snel toe, net als de behoefte bij instellingen om internationale samenwerkingsconstructies aan te gaan. In een samenhangende aanpak willen we onderzoek doen naar Engels in het hoger onderwijs, buitenlandse studenten en internationale samenwerkingsconstructies. We willen onderzoek doen naar de context (de mogelijkheden qua regulering en inspelen op de internationale instroom, financiële prikkels, afstemming van de instroom en Engelstalige opleidingen op de arbeidsmarkt, de bijdrage aan het vestigingsklimaat, huisvesting voor internationale studenten), de sturing (gedragscode, keuzemogelijkheden voor studenten, selectie van internationale studenten, kennisontwikkeling over studieloopbaan internationale studenten en personeelsbeleid), het onderwijsproces (voldoende beheersing Engels, mogelijk verdringingseffect, ontwikkeling kansengelijkheid, aansluiting Engelstaligheid bij leerdoelen en eindtermen opleiding, begeleiding internationale studenten) en bereikt niveau (het effect van onderwijs in andere taal, toename van het aantal internationale studenten en het concept international classroom op de kwaliteit van het onderwijs, hantering en de plaats andere leeruitkomsten zoals samenwerking in internationale context in het onderwijsprogramma en de toetsing).

Selectie en toegankelijkheid
De inspectie volgt meerjarig de ontwikkelingen op het terrein van de selectie in en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. In 2019 zullen we rapporteren over de toegankelijkheid van het hoger onderwijs in het perspectief van de toename van het aantal internationale studenten. In 2019 zullen we onze vervolgvragen formuleren. Daarbij zal het gaan over de keuzes die instellingen en opleidingen maken qua selectie, het effect daarvan op studieduur en eindniveau en over toegankelijkheid in de zin van gelijke kansen voor alle studenten en daaraan gekoppeld een passende master voor iedere student.

2.5.7 *Financieel*

Besteding middelen passend onderwijs
In het voorjaar van 2018 hebben we verkennend onderzoek gedaan naar de besteding van de middelen voor passend onderwijs binnen tien samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs. We hebben dit gedaan als opmaat naar vervolgonderzoek op hetzelfde thema. Waar we dit onderzoek op richten, is mede afhankelijk van de resultaten uit het verkennende onderzoek.

Continuïteit kleine opleidingen (waaronder vak-instellingen)
We hebben in 2017/2018 onderzoek gedaan naar de financiële ontwikkelingen bij de agrarische opleidingscentra (aoc's). Daaruit bleek onder meer dat een deel van deze instellingen op termijn niet zelfstandig zal kunnen blijven voortbestaan, vooral als gevolg van (regionale) krimp. Er zijn aanwijzingen dat dezelfde risico's op termijn spelen bij een deel van de roc's en de kleinere vakinstellingen. Vanuit een financiële én kwalitatieve insteek zullen we in kaart brengen welke instellingen en regio's het hardst getroffen lijken te worden door de demografische ontwikkelingen, hoe ze daarop anticiperen, en wat de mogelijke gevolgen zijn voor de kwaliteit en voor het aanbod (doelmatigheid).

Internationalisering
Internationalisering staat binnen het hoger onderwijs (ho) hoog op de agenda. Het aantal internationale studenten neemt snel toe, het aantal Engelstalige opleidingen groeit, net als de behoefte om buitenlandse samenwerkingsconstructies aan te gaan.

Veel ho-instellingen zijn de afgelopen jaren mede door de aanwas van niet-Nederlandse EER-studenten gegroeid. Met het oog op de maatschappelijke discussie over (beheersing van) de internationalisering is het van belang meer zicht te krijgen op de financiële impact van de deelname van de EER-studenten aan het hoger onderwijs. We zullen nog in 2018 starten met dit onderzoek. Simulaties van de ontwikkelingen van de bekostiging als instellingen geen of minder EER-studenten zouden trekken, zijn onderdeel van het onderzoek. Ook de studiefinanciering voor EER-studenten wordt meegenomen in het onderzoek. Tegelijkertijd brengen we in kaart wat in het hoger onderwijs het aandeel is van niet-EER-studenten en wat daarvan de financiële effecten zijn.

In de laatste fase van het onderzoek kiezen we een aantal afzonderlijke instellingen die we nader zullen onderzoeken. De vraag is dan in hoeverre bij de werving van EER- en/of niet-bekostigde studenten financiële motieven een rol spelen en in hoeverre de financiën van de instellingen afhankelijk zijn van die inschrijvingen.

Dit onderzoek is onderdeel van het bredere ho-onderzoek naar internationalisering.

Declaraties
Eind 2015 hebben wij in opdracht van de minister een themaonderzoek uitgevoerd naar de naleving van de declaratievoorschriften door de bestuurders in het hoger onderwijs. Onze belangrijkste constatering was dat er geen objectieve normen zijn waar de naleving van de interne declaratievoorschriften aan getoetst kon worden. Daarom hebben we de minister geadviseerd om via de koepelorganisaties de bestuurders van de ho-instellingen op te roepen om tot transparante, uniforme en concrete voorschriften voor de declaraties te komen.

Eind 2017 hebben de universiteiten in VSNU-verband een uniforme declaratie- en onkostenregeling voor de bestuurders ontworpen, geldend vanaf 1 januari 2018. De hogescholen hebben in VH-verband een soortgelijke uniforme declaratieregeling ontworpen die per 1 januari 2018 van toepassing is verklaard.

Wij zullen in de verantwoording over 2018 nagaan of de ho-instellingen de uniforme regelingen hebben gevolgd bij de declaraties van en vergoedingen aan bestuurders.

2.5.8 *Thema's waarop we samenwerken met andere inspecties*

De thema's waarop we samenwerken met andere inspecties treft u aan in de paragrafen 4.1 (inspectieraad) en 4.2 (Samenwerkend Toezicht Jeugd).

3. Instellingstoezicht

Naast het (vernieuwde) toezicht in het funderend onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs, heeft de inspectie nog een aantal toezichttaken. Om te beginnen het toezicht op het hoger onderwijs dat een andere karakter heeft dan het toezicht in de andere sectoren. Daarnaast is er nog een aantal specifieke toezichttaken, bijvoorbeeld het toezicht op de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en op de voor- en vroegscholen. Ten slotte voert de inspectie in enkele situaties tweedelijns- of interbestuurlijk toezicht uit, bijvoorbeeld op het toezicht dat gemeenten uitoefenen op de Kinderopvang.

3.1 Inleiding

Per 1 augustus 2017 is het vernieuwde toezicht van toepassing is voor de sectoren primair onderwijs (po), (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Met ons risicogerichte toezicht bewaken we de basiskwaliteit. Daarnaast willen we stimuleren dat alle scholen en besturen streven naar betere onderwijskwaliteit.

Ons toezicht richt zich ook op de scholen in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). We werken met waarderingskaders die vergelijkbaar zijn met die in Europees Nederland, maar die wel zijn gebaseerd op de BES-wetgeving.

De inspectie heeft ook toezicht op het groene onderwijs. Het groen onderwijs is als uitvloeisel van het regeerakkoord als beleidsterrein overgegaan van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat naar het ministerie van OCW.

3.2 Vernieuwd instellingstoezicht in po, vo, so en mbo

Onderzoekskader en waarderingskader
Onze werkwijze staat in onze onderzoekskaders en is in de sectoren po, vo, so en mbo in grote lijnen gelijk. De onderzoekskaders bevatten een waarderingskader, waarin we beschrijven wat we onderzoeken en beoordelen of een waardering geven.

Jaarlijkse prestatieanalyse
We volgen jaarlijks de prestaties van besturen en scholen/opleidingen. We kijken met name naar onderwijsresultaten, financiële kengetallen, signalen van buiten en de ontwikkeling van de leerlingenpopulatie of studentaantallen. Zien we op basis van onze analyse dat een school/opleiding of bestuur bepaalde risico's loopt, dan kan dit leiden tot een gesprek met het bestuur en eventueel tot een kwaliteitsonderzoek bij een school of instelling. Dit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's en hoe we de kwaliteitszorg van het bestuur beoordelen.

Het vierjaarlijks onderzoek
Bij elk bestuur doen we elke vier jaar onderzoek: het vierjaarlijks onderzoek. In dit onderzoek beoordelen we het bestuur en de scholen of opleidingen van het bestuur. De centrale vraag daarbij is of (en hoe) het bestuur zorg draagt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en voor (financiële) continuïteit. Het bestuur is startpunt van het onderzoek, vervolgens doen we verificatieonderzoek bij scholen en opleidingen. Zo krijgen we zicht op de sturing van het bestuur op de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs op de scholen en opleidingen en op de ambities en hoe die gestalte krijgen. In onze stimulerende rol willen we nadrukkelijk aansluiten bij de eigen ambities van het bestuur.

Oordelen op bestuursniveau
In het funderend onderwijs geeft de inspectie bij het eerste vierjaarlijks onderzoek (dus tot 1 augustus 2021) nog geen oordelen op het niveau van het bestuur over het kwaliteitsgebied 'Kwaliteitszorg en ambitie'. De inspectie geeft op het niveau van het bestuur wel een oordeel op het kwaliteitsgebied 'Financieel beheer'.

Nieuw onderwijsresultatenmodel
Voor het po ontwikkelen we een nieuw onderwijsresultatenmodel. In het schooljaar 2019-2020 gaan we hiermee proefdraaien. De formele invoering is voorzien in het schooljaar 2020-2021.

In het nieuwe onderwijsresultatenmodel kijken we naar de behaalde referentieniveaus voor taal en rekenen. Daarbij nemen we de resultaten van leerjaar 8 over de laatste drie jaren samen, zodat we een stabiel beeld krijgen. Het nieuwe onderwijsresultatenmodel bevat twee indicatoren: (1) behalen voldoende leerlingen het niveau dat in principe alle leerlingen aan het eind van de basisschool zouden moeten kunnen bereiken (het fundamenteel niveau 1F) en (2)

past het aantal leerlingen dat het streefniveau (1S voor rekenen en 2F voor lezen en taalverzorging) haalt bij de verwachting voor deze leerlingenpopulatie? Als een school niet voldoet aan één of beide indicatoren, krijgt de school de gelegenheid zich hierover te verantwoorden. Deze verantwoording betrekken we bij ons uiteindelijke oordeel over de leerresultaten.

We houden bij ons oordeel rekening met de leerlingenpopulatie op de school. Hiervoor hebben we een maat ontwikkeld op basis van de verwachte onderwijsscores die het CBS berekent voor de toekomstige bekostiging van scholen en gemeenten in verband met het tegengaan van onderwijsachterstanden. Wij gaan daarbij uit van de onderwijsscores van alle leerlingen op de school. Uit de pilot bij een aantal besturen in het voorjaar van 2018 blijkt dat deze maat de verschillen tussen scholen beter weergeeft dan de huidige maat op basis van het percentage gewichtenleerlingen.

Vierjaarlijks bezoek bij scholen in het funderend onderwijs
In het funderend onderwijs blijven we elke vier jaar alle scholen bezoeken die we niet in het kader van het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen hebben bezocht. Dit onderzoek kan verschillende vormen hebben, zoals een bezoek in het kader van een themaonderzoek.

Stimulering verbetering en de waardering 'goed'
We willen stimuleren dat besturen en scholen/opleidingen hun eigen ambities formuleren en daar doelgericht aan werken. We doen dit op verschillende manieren. We geven ruimte aan besturen, scholen en opleidingen om hun visie en ambities te presenteren en te laten zien hoe zij deze vertalen in hun onderwijspraktijk. In onze gesprekken met besturen, scholen en opleidingen proberen we (verdere) verbetering te stimuleren.

Naast het oordeel 'voldoende' hanteren we op school- en opleidingsniveau de waardering 'goed'. Besturen kunnen ons bij het vierjaarlijks onderzoek en in het funderend onderwijs ook tussentijds verzoeken onderzoek te doen bij scholen/opleidingen die volgens hen deze waardering verdienen. Het bestuur moet dan wel beschikken over een zelfevaluatie.

Het predicaat 'Excellente school'
Naast de waardering 'goed', kennen we het predicaat 'Excellente School' voor scholen met bijzondere kwaliteiten of een specifiek profiel waarin ze uitblinken. Het belangrijkste doel is het stimuleren van verbetering van de onderwijskwaliteit in Nederland. Het predicaat is drie jaar geldig. Scholen in het funderend onderwijs kunnen zich aanmelden voor het traject Excellente Scholen. Het traject staat los van het reguliere toezicht, zij het dat de waardering 'goed' wel een vereiste is om het predicaat 'Excellente school' te kunnen krijgen.

Er is een onafhankelijke jury Excellente Scholen die de aanmeldingen beoordeelt en de inspecteur-generaal adviseert over de toekenning van het predicaat. De inspecteur-generaal benoemt de jury die bestaat uit een voorzitter en drie deeljury's, verspreid over de sectoren po, vo en (v)so. De inspectie zorgt voor logistieke ondersteuning van de jury.

3.3 Toezicht hoger onderwijs

In het hoger onderwijs (ho) hebben we een rol die afwijkt van die in de andere sectoren. We richten ons in het ho primair op de naleving van wettelijke voorschriften en de stimulering van de kwaliteit van het stelsel. Bij ernstige klachten of signalen doen we onderzoek bij instellingen. Ook houden we toezicht op het Nederlandse accreditatiestelsel. We hebben verder een adviserende rol bij toetredingsaanvragen van rechtspersonen voor ho.

We houden toezicht op zowel de bekostigde als de niet-bekostigde ho-instellingen. Het financieel toezicht (dat gaat over rechtmatigheid, doelmatigheid en continuïteit) richt zich in beginsel alleen op de bekostigde instellingen, tenzij ons wordt gevraagd te adviseren over het recht om graden te verlenen; dan toetsen we ook bij niet-bekostigde instellingen de financiële continuïteit. Dat doen we eveneens als zich daar incidenten voordoen, waarbij de belangen van studenten aan de orde zijn.

Met de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) hebben we afspraken gemaakt om dubbele bevraging en overlap te voorkomen. De stelselonderzoeken die wij doen, maken onderdeel uit van de jaarlijkse informatieafspraak tussen de Vereniging Hogescholen, de VSNU, het ministerie van OCW en onze inspectie.

3.4 Specifieke onderdelen van het instellingstoezicht

In deze paragraaf gaan we in op een aantal specifieke onderdelen van het instellingstoezicht.

3.4.1 Vroegscholen en voorscholen

We houden signaalgestuurd toezicht op de kwaliteit van de educatie op vroegscholen (groep 1 en 2 van de basisscholen) en voorscholen (kinderopvang). Voor- en vroegschoolse educatie (vve) is bedoeld voor peuters en kleuters met een (taal)achterstand.

3.4.2 B2- en B3-scholen (niet bekostigd onderwijs)

We hebben ook een toezichttaak ten aanzien van de zogenoemde B2- en B3-scholen: scholen voor po en vo die niet door de overheid worden bekostigd. Scholen met een risico op onvoldoende kwaliteit hebben prioriteit, evenals nieuw startende scholen. We toetsen of deze scholen voldoen aan de voorwaarden van de Leerplichtwet 1969 en brengen daarover advies uit aan colleges van burgemeester en wethouders.

3.4.3 Toezicht op internationale en Europese scholen

De inspectie is verantwoordelijk voor het toezicht op de internationale scholen in Nederland. In de praktijk laten we dit toezicht grotendeels over aan de betreffende buitenlandse inspectie of accrediterende onderwijsorganisatie. Ons toezicht op deze scholen in Nederland is dan ook doorgaans sober en concentreert zich met name op de lessen Nederlandse taal aan leerlingen met (ook) een Nederlands paspoort.

Een Europese Raad van Inspecteurs is verantwoordelijk voor het toezicht op reguliere Europese scholen in Nederland. In deze raad is Nederland vertegenwoordigd met twee inspecteurs. Zij doen zogenoemde 'whole school inspections' op scholen in het kleuteronderwijs, po en vo. De raad houdt zich daarnaast bezig met de beoordeling en evaluatie van leraren, pedagogisch-didactische vernieuwing van het onderwijs, curriculumontwikkeling, nascholing en het European Baccalaureate.

Naast reguliere Europese scholen kennen we ook geaccrediteerde Europese scholen. Deze scholen worden nationaal bekostigd. De accreditatie van deze scholen vindt plaats door de Europese Raad van Inspecteurs, het reguliere toezicht door de nationale inspectie.

In Nederland is één reguliere Europese school gevestigd (in Bergen) en één geaccrediteerde Europese school (in Den Haag).

3.4.4 *Samenwerkingsverbanden passend onderwijs*

We houden toezicht op de samenwerkingsverbanden passend onderwijs po/so en vo/vso (voortgezet speciaal onderwijs). De werkwijze zoals beschreven in onze onderzoekskaders geldt ook voor het toezicht op de samenwerkingsverbanden.

3.4.5 *Centrale toetsing en examinering in vo en mbo*

We zien erop toe dat de afname van de centrale examens in vo en mbo volgens de voorschriften verloopt. In bepaalde gevallen kunnen we maatregelen nemen, bijvoorbeeld besluiten dat een centraal examen opnieuw moet worden afgenomen. Ook beoordelen we de uitvoering van de processen door het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

Scholen in het voortgezet onderwijs melden ons vooraf of kandidaten extra tijd of andere afnamemogelijkheden nodig hebben (bijvoorbeeld bij dyslexie of een visuele handicap). Achteraf controleren we aan de hand van de eindexamengegevens of de scholen de juiste uitslag bepaald hebben. Voor het mbo geldt dat we achteraf, tijdens ons reguliere onderzoek, toezicht uitoefenen. We gaan dan na of de examencommissie juist heeft gehandeld als zich een onregelmatigheid heeft voorgedaan tijdens de centrale examinering.

In opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid onderzoeken we de examinering van de Stichting Vakexamens voor de Particuliere Beveiligingsorganisaties (SVPB).

3.4.6 *Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)*

In het mbo houden we, behalve op de onderwijsinstellingen, toezicht op de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Ons (risicogerichte) toezicht richt zich op de wettelijke taken van de SBB, met een focus op de resultaten qua beroepspraktijkvorming en kwalificatiedossiers.

3.4.7 *Nederlandse scholen in het buitenland*

We houden toezicht op de Nederlandse scholen en afstandsinstellingen voor Nederlands onderwijs in het buitenland die in aanmerking komen voor ondersteuning door de overheid via de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB). Het Nederlands onderwijs in het buitenland vindt vooral plaats op ruim 200 leslocaties voor Nederlandse Taal en Cultuur (NTC-scholen). Daarnaast zijn er circa vijftien dagscholen voor primair onderwijs en vier voor voortgezet onderwijs, en verzorgen zeven instellingen afstandsonderwijs. In totaal gaat het om ongeveer 13.000 leerlingen.

In 2019 bezoeken we naar verwachting tien po-dagscholen, twee vo-dagscholen, 38 NTC-po-scholen en 21 NTC-vo-scholen. Daarnaast bezoeken we twee instellingen voor afstandsonderwijs voor zowel po als vo.

3.4.8 *(Programmatische) handhaving van wet- en regelgeving*

Handhaving van de voor besturen en hun scholen en instellingen geldende wet- en regelgeving is de kern van onze waarborgfunctie, met name daar waar wij risico's zien voor de onderwijskwaliteit.

Het primaire doel van handhaving is gedragsverandering. De zwaarte van interventies kent een logische opbouw: van een lichte interventie door een inspecteur (bijvoorbeeld voorlichting) tot een zware interventie als het opleggen van een bekostigingssanctie. De Beleidsregel financiële sancties bij bekostigde onderwijsinstellingen bevat ons sanctiebeleid.

Bij de handhaving van wet- en regelgeving krijgen de volgende onderwerpen in 2019 extra aandacht:
- aanwezigheid schoolgids;
- vrijwillige ouderbijdrage;
- de zorgplicht binnen het passend onderwijs;
- leerplicht en voortijdig schoolverlaten;
- de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

We houden ook toezicht op de naleving van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Dit doen we op grond van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

3.5 Rapporteren over het instellingstoezicht

We sluiten elk onderzoek af met een openbaar rapport. In onze rapporten over het vierjaarlijks onderzoek bij besturen nemen we ook de beoordeling en waarderingen van de onderzochte scholen en opleidingen op. We willen aandacht geven aan de balans tussen wat goed gaat en wat beter moet of kan, zodat een evenwichtig beeld ontstaat van de sturing op kwaliteit door het bestuur en de kwaliteit van de scholen en opleidingen die onder het bestuur vallen.

We rapporteren over scholen en opleidingen waarbij we in de risicoanalyse die we jaarlijks doen, risico's hebben geconstateerd en waar we onderzoek naar kwaliteitsverbetering doen. Ook rapporteren we over scholen waarbij we op verzoek van bestuur of schoolleider onderzoeken of ze de waardering 'goed' verdienen.

We publiceren op onze website overzichten van besturen met aangepast financieel toezicht, zeer zwakke scholen in het funderend onderwijs en mbo-opleidingen met onvoldoende onderwijs- of examenkwaliteit. Zeer zwakke scholen en afdelingen zijn verplicht de publieksvriendelijke samenvatting van ons instellingsrapport toe te sturen aan ouders van leerlingen. Ook deze publiceren wij op onze website.

Op onze website staat verder een lijst met de beoordeling van het toezicht op de kinderopvang door gemeenten. Ook alle rapporten over het toezicht van gemeenten op vroeg- en voorschoolse educatie (vve) zijn op de website te vinden.

3.6 Toezicht op kwaliteitsborging door andere partijen

3.6.1 *Algemene typering*

In enkele specifieke gevallen houden we tweedelijnstoezicht of interbestuurlijk toezicht op het toezicht dat andere partijen uitoefenen. We onderzoeken dan of de mechanismen voor de kwaliteitsborging van voldoende kwaliteit zijn. Het gaat hier om het toezicht van gemeenten op kinderopvang en het financiële toezicht door de instellings-accountants. Op deze twee toezichttaken gaan we in de paragrafen 3.6.2 en 3.6.3 kort in.

3.6.2 *Toezicht op kinderopvang*

De kinderopvang locaties staan onder toezicht van gemeenten. De GGD'en voeren de inspecties uit. Wanneer niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan en de GGD een handhavingsadvies geeft, moet de gemeente hierop handhaven. Wij voeren in opdracht van de minister van SZW interbestuurlijk toezicht uit op de uitvoering van de gemeentelijke (toezicht)taken. Dit doen we risicogericht. Alle gemeenten moeten een jaarverslag inzenden, dat de basis vormt voor het toezicht. We kunnen ook incidentele onderzoeken bij gemeenten uitvoeren. Dat doen we op grond van signalen en andere (toezicht)informatie. Met ons toezicht willen we gemeenten stimuleren de kwaliteit van de uitvoering te blijven verbeteren.

Als een gemeente haar taken op het gebied van toezicht en handhaving onvoldoende uitvoert, wordt een verbetertraject gestart. De oordelen over het gemeentelijk presteren geven we weer in statussen (A, B, of C). Zowel deze statussen als onze onderzoeksrapporten publiceren we op onze website. We rapporteren over onze bevindingen en onderzoeken aan de minister van SZW.

In 2019 brengen we het jaarlijkse landelijk rapport toezicht en handhaving kinderopvang uit. De minister van SZW zendt dit rapport aan de Kamer, vergezeld van de voorgenomen acties op basis van de bevindingen en conclusies van de inspectie.

3.6.3 Toezicht op werkzaamheden instellingsaccountants

Externe accountants voeren het eerstelijnstoezicht op de financiële verantwoording van onderwijsinstellingen uit. De inspectie houdt tweedelijnstoezicht op deze instellingsaccountants. We voeren dossierreviews uit bij instellingsaccountants om vast te stellen of de accountantswerkzaamheden toereikend zijn. We doen dit aan de hand van de voorschriften in het onderwijsaccountantsprotocol. Is een accountantsonderzoek ontoereikend, dan kan het nodig zijn dat de accountant een deel van het werk overdoet. Instellingen krijgen het op tijd te horen als we een dossierreview gaan uitvoeren; ze ontvangen altijd een afschrift van de uitkomsten.

4. Hoe werkt de inspectie samen in het toezicht?

De inspectie werkt nationaal en internationaal samen met andere toezichthouders. Ook werken we samen met enkele universiteiten.

4.1 Inspectieraad

In de Inspectieraad werken we samen met andere rijksinspectiediensten. De Inspectieraad is opdrachtnemer en uitvoerder van besluiten van het kabinet over samenwerking in het toezicht door de rijksinspecties.

De inspectieraad wil de komende jaren het programma Innovatie Toezicht uitvoeren. Dit is gericht op de doorontwikkeling en innovatie van het toezicht van de rijksinspecties. De rijksinspecties willen een bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke problemen; aan zekerheid, veiligheid en kansen voor iedereen.

Op een aantal specifieke thema's werken de inspecties in verschillende samenstellingen samen. Wij zijn met name betrokken bij 'fraudepreventie (financieel integere bedrijfsvoering)', 'kwaliteit van bestuur / governance' en 'cybersecurity'. Met de inspectie SZW werken we samen op het punt van onderzoek naar werkdruk.

4.2 Toezicht Sociaal Domein (TSD)

Met de Inspectie Volksgezondheid en Jeugd in oprichting, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Inspectie Justitie en Veiligheid werken we onder de naam 'Toezicht Sociaal Domein' samen in het jeugddomein en het sociaal domein. Doel van de samenwerking is om bij maatschappelijke problemen in het sociaal domein die jeugdigen en meer in het algemeen burgers raken resultaten te bereiken met een integrale aanpak, aansluitend bij de uitvoeringspraktijk.

TSD heeft de 'Meerjarenvisie Samenwerkend Toezicht Jeugd / Toezicht Sociaal Domein 2016-2019' geformuleerd. Deze is uitgewerkt in een meerjarenprogramma. Het gezamenlijk onderzoeken van calamiteiten waarbij leerplichtige leerlingen zijn betrokken, maakt deel uit van de meer-jarenprogrammering. Binnen TSD maken we per onderzoek afspraken over welke inspecties aan zet zijn en welke vorm van onderzoek passend is. In 2019 doet het Toezicht Sociaal Domein (TSD) onderzoek naar de participatie in de samenleving van jongeren zonder startkwalificatie. Bij dit onderzoek 'participatie zonder startkwalificatie' is de Inspectie van het Onderwijs leidend.

4.3 Vide

We werken samen met Vide, de beroepsvereniging van professionals in het veld van toezicht, inspectie, handhaving en evaluatie. Vide werkt aan professionalisering van de leden en draagt bij aan een continue verbetering van het toezicht. Onze medewerkers nemen deel aan Vide-bijeenkomsten en organiseren die soms zelf. We zijn ook vertegenwoordigd in het bestuur van Vide.

4.4 NVAO en CDHO

In het hoger onderwijs werkt de inspectie nauw samen met de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). De inspectie, de NVAO en de CDHO hebben samen het initiatief genomen om de komende jaren hun samenwerking te intensiveren, onder andere bij het programmeren van onderzoek en het uitwisselen van gegevens.

4.5 Samenwerking bij het opsporen van strafbare feiten

De inspectie heeft regulier overleg met de FIOD en het Openbaar Ministerie over zaken die relevant kunnen zijn voor de opsporing.

4.6 Academische werkplaatsen en samenwerking met de wetenschap

De inspectie werkt samen met diverse wetenschappers. Zij helpen het toezicht te verbeteren en op thema's verdiepend onderzoek te doen (voor themarapporten en voor de Staat van het Onderwijs).

Met drie universiteiten hebben we een langer lopende samenwerking opgezet in een drietal Academische Werkplaatsen: de Universiteit Twente, de Universiteit Maastricht, de Universiteit van Amsterdam. We werken nu ook samen met de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Verder faciliteren we onderwijsonderzoek door stageplaatsen te creëren, databestanden beschikbaar te stellen en gastcolleges te verzorgen. We presenteren ons onderzoek op wetenschappelijke congressen en publiceren hierover in vaktijdschriften en in wetenschappelijke boeken en tijdschriften.

4.7 Samenwerking met de Autoriteit Persoonsgegevens

We hebben een samenwerkingsovereenkomst met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Desgevraagd verstrekken we elkaar de informatie die relevant kan zijn voor onze taken. Zo informeert de AP ons, wanneer zij van plan is te onderzoeken hoe een onderwijsinstelling de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) naleeft. Op onze beurt geven wij signalen over mogelijke schendingen van de Wbp door onderwijsinstellingen door aan de AP. Het toezicht op de omgang met privacyregels ligt bij de AP.

4.8 Internationale samenwerking

4.8.1 Samenwerking met inspecties in het buitenland

We onderhouden verschillende contacten met andere Europese onderwijsinspecties. De internationale samenwerking is een belangrijk ondersteunend middel voor de ontwikkeling van ons eigen toezicht en voor de professionalisering van onze medewerkers. Daarom richt deze samenwerking zich op thema's die goed aansluiten bij ons eigen beleid en bij de actuele toezichtontwikkeling: bijvoorbeeld de impact van toezicht op onderwijsverbetering en de stimulerende functie van toezicht. In 2019 zullen we ons in de internationale contacten meer richten op het stelseltoezicht. We willen de internationale contacten sterker verbinden aan onze strategische thema's.

Binnen SICI, de vereniging van Europese onderwijsinspecties, werken we veel samen met de Angelsaksische landen, Scandinavië, Vlaanderen en een aantal Duitse deelstaten. Met de Angelsaksische inspecties zijn er halfjaarlijkse uitwisselingen.

Om kennis en ervaringen te kunnen uitwisselen, nemen we deel aan internationale workshops in SICI-verband en verzorgen we ook onderdelen daarvan. Daarnaast organiseren we internationale peerreviews met collega-inspecties, in 2019 met de Vlaamse onderwijsinspectie. Deze peerreviews leiden tot reflectie op ons toezicht en leveren ook een belangrijke bijdrage aan de professionele ontwikkeling van onze inspecteurs.

Het Nederlandse inspectiesysteem staat als degelijk en innovatief aangeschreven in Europa. Er is een aanhoudende vraag naar onze expertise (informatie en scholing). We dragen graag bij aan de opbouw van onderwijsinspectie in andere landen. Regelmatig krijgen we internationale delegaties op bezoek om kennis te nemen van ons toezicht de ontwikkelingen daarin. Daarbij werken we waar mogelijk samen met de directie Internationale betrekkingen van het ministerie van OCW.

We nemen actief deel aan internationaal onderzoek in SICI-verband, momenteel aan een project over professionele communicatie. We werken hierbij samen met de inspecties van Schotland, Estland en Litouwen.

5. Wat zijn de overige taken van de inspectie?

Vertrouwensinspecteurs behandelen meldingen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik, fysiek en psychisch geweld, discriminatie en radicalisering in het onderwijs.
Verder behandelt de inspectie Wob-verzoeken en toetst nieuwe wet- en regelgeving op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.
Voor scholen en besturen is het Loket Onderwijsinspectie het eerste aanspreekpunt.

5.1 Vertrouwensinspecteur

Ouders, leerlingen, docenten, directies en besturen kunnen onze vertrouwensinspecteurs raadplegen, wanneer zich in of rond de school (ernstige) problemen voordoen op het gebied van seksuele intimidatie en seksueel misbruik, fysiek en psychisch geweld of discriminatie en radicalisering. De vertrouwensinspecteurs zijn bereikbaar via een speciaal meldpunt. Het werk van de vertrouwensinspecteur richt zich behalve op het onderwijs ook op de kinderopvang.

Onze vertrouwensinspecteurs luisteren, informeren en adviseren. Meldingen worden geregistreerd in een vertrouwelijk dossier. Bij een vermoeden van seksueel misbruik (zedenmisdrijf) geldt in een aantal gevallen een meld-, overleg- en aangifteplicht. Zo nodig kan de vertrouwensinspecteur adviseren over het aangiftetraject of indiening van een formele klacht. De vertrouwensinspecteur doet niet zelf aangifte.

De vertrouwenszaken die de vertrouwensinspecteurs behandelen, hebben een belangrijke signaalfunctie. De vertrouwensinspecteurs hebben daarom mede de taak om de ernst en omvang van de meldingen te analyseren en op basis daarvan – in eerste instantie intern – maatschappelijke thema's te agenderen.

5.2 Wob-verzoeken, uitvoeringstoetsen, adviezen en ontheffingen

De inspectie behandelt verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob-verzoeken).

We toetsen nieuwe wet- en regelgeving op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

In een aantal gevallen brengen we advies uit, bijvoorbeeld aan colleges van B&W over de vraag of niet-bekostigde onderwijsinstellingen in het funderend onderwijs kunnen worden aangemerkt als 'school in de zin van de Leerplichtwet'. Ook adviseren we over aanvragen voor diploma-erkenning voor niet-bekostigde instellingen in het mbo. Ten slotte verlenen we ontheffingen in verband met toelating, onderwijstijd en verblijfsduur in het (v)so.

5.3 Vragen van publiek en instellingen

Ouders, leerlingen, studenten en andere belangstellenden kunnen bij ons terecht met vragen over het onderwijs en ons toezicht. *Informatie Rijksoverheid* verzorgt de eerstelijnsopvang voor ouders en leerlingen. Zij kunnen ook bij ons terecht met meldingen over de kwaliteit van het onderwijs en met klachten over de inspectie. Elk jaar komen er bij het Loket Onderwijsinspectie ongeveer 20.000 vragen en meldingen binnen via met name telefoon en e-mail.

Publieksvragen hebben vaak een belangrijke signaalfunctie. Zo betrekken we ouders, leerlingen en studenten bij ons toezicht. Daarbij vinden we het belangrijk dat we hen goed informeren over hun positie en over hun mogelijkheden om onderwijsinstellingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden.

Ook besturen, schoolleiders, leraren, gemeenten en andere bij het onderwijs betrokkenen kunnen bij ons terecht met vragen en opmerkingen over het toezicht, meldingen van onwenselijke situaties en klachten over de kwaliteit van het onderwijs of klachten over de inspectie zelf. Voor scholen en besturen is het Loket Onderwijsinspectie het eerste aanspreekpunt.

6. Budget en capaciteit

In 2019 bedraagt het budget van de inspectie € 63.000.000. Meer dan 75 procent daarvan betreft kosten van het personeel. De inspectie telt per 1 januari 2019 ongeveer 520 formatieplaatsen.

In 2019 bedraagt het budget van de inspectie € 63.000.000.

Tabel 5a laat zien hoe het budget naar schatting zal worden besteed.

Tabel 5a Besteding inspectiebudget

Kostensoort	Bedrag in €
Apparaat Personeel Uitgaven	**49.400.000**
Eigen Personeel	47.100.000
Inhuur Personeel	2.000.000
Overig Personeel	300.000
Apparaat Materiele Uitgaven	**13.600.000**
ICT	7.000.000
Bijdragen aan SSO's	2.600.000
Overige Materieel	4.000.000
Inspectie totaal	**63.000.000**

De inspectie heeft per 1 januari 2019 ongeveer 520 formatieplaatsen. Tussen 80 en 85 procent van onze formatie betreft medewerkers die werkzaam zijn in het primaire proces, als inspecteur, auditor, analist, medewerker toezicht, kenniswerker of jurist.

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

2018-12 | gratis

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | oktober 2018